

3505

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Varsel

På en ställe har jag hört talas om att man
hade "Varsel i pästrät" (pässtrådet)
Något kännare därom har jag emellertid inte
hittat berättat.

3505

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

2

Bråk ut
Kalvning

Hos Le-Tens i Huislinge hade man den
sedan att en ko som kalvat skulle gå över
stäl - man hade en kvin i dörshålet på fjähuset
och vidare skulle ^{kon} gå förbi "huggebock".

3505

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

3

Glo-son ansågs kunna gå in i kyrkan genom
"avickelaböran" (nyckelhålet)

Glo-son.

3505

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

—
4

Läkande örter

Täste och hylle ansågs som
läkande örter

3505

Sten
Olof Jönsson
Kivelinga
1870

Carl Gustaf

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

3

Färdklippning

Vid färdklippning skulle man alltid börja
med det vänstra läret.

3505

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

6

Lyotrium

Denne gräs är kokter i en käl (kittel) och inte
i en ega (eka)

Tar ni grant får ni lide att stega.

3505

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

17
6

Under bröllopsveckan skulle det på det
stora slugbordet stå en smörask och ett
sulfat (= dovelfat) som innehöll skinka.
Dessa fat brukade vara mycket vackert
svarvat och försatta med träsniderier i
symmetriska prygliga mönster. På bordet
skulle det vidare finnas en brödhög.
Brödet utgjordes vanligen av s.k. fint
bröd. Vidare en ölstänka och kall ris-

Bröllop

3505

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

8

grynsgröt. den s.k. nävagröden. De som hadde
länge bort från gillegården hade med sig en
stor förmingskorg. Förmingen bestod vanligen
av bröd, smör, ost, risgröt och något
bakverk. den s.k. tärtan

Tre stycken junte spelmannen och den
s.k. talmannen, som förde ordet skulle
rita i förväg till bröllopsgården och deras
ärende var att fråga efter om de kunde
få låna hus. Husvärdens skulle då frå-
ga: "För hur många män, vill ni låna

hus?³⁵⁰⁵ Man kunde då säga exempelvis: "För
hundra man. Det var vanligt att man sköt
och överhuvud ty ju mera traktering vankades
det givetvis. Så for man sedan med trak-
tering till brudgummens följ som man
skulle rida till mötes och därefter till
brudens hem. Alla män redo, medan däve-
mot kvinnorna åkte på skjuts.

Bröllopet pågick i sex dagar. Mat-
seteln var olika för varje dag. Lista dagen
skulle man alltid ha svartsoffa. Detta ^{var} detta

nämlijen lecken. Län ate man skulle byta
upp från brölopsfesten. Till varje fukost
bankades det lutfisk som blöts i en
stor byka.

Placeringen vid brölopet var synnerligen
viktig. Vid sidan om brudgummen sat
den s.k. hörsmanen och vid brudens sida
satt hennes löjvenner (= ledsvenner)
Vid detta bord satt även släkten.

Ungdomen hade ett särskilt bord. Där
stog man någonlunda kynlig, kunde det

på plats tre bord i den. Maten lagades i stenset = bryggerhuset. Köket hade man i storstugan. Många tunnans öl bryggades i förväg till bröllopet.

Hörsmännen och talmannen skulle hålla tal å brudens och brudgummens släkts vägnar. Helst skulle dessa vara hållna i skämtsam anda.

Bruden bar mycket silver på sig.

Vigseln förväntades vanligtvis vid 1-tiden på dagen. Man sköt när man körde från kyrkan. Till bröllopsfesten var hela släkten och hela byn inbjuden.

En sak som också förklarar påpekars (Lages-
kvinnan har här skildrat dels ett bröllop
som hennes anhöriga varit med om och
dels gämbibröllop i allmänhet) är att
man medförde kniv och gaffel själv från
resp. hem. Vid brudens bord fanns runda
trätallriken, annars vore dessa "länga".

Bröllopet som äsyftas firades 1828 i
Kjarsåshills by i Knivlinge socken, då
Lille-Tua-Luens systers gifte sig.

3505

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

13

Regn i brudkronans ansåg man vara tecken
på rikedom för Kontrahenterna.

Jordfästning

Vid jordfästning ringdes det alltså minst
1 timma i kyrkan innan man kom dit med
liket. Liket beras hela vägen på bår.
Klockaren skulle gå före processionen
och sjunga in liket. Innan man for
till kyrkan skulle man ha traktering
i sorgehuset och denna bestod av
en skiva fint bröd och en skiva
ost. Alla gick i processionen och

3505

Det förkom inte att någon åkte.

Det var vanligt att klockaren hade sytt
sitt koncept i hatten när han skulle tala
vid gravarna. På så vis såg det ju ut som
om han talade utan koncept.

3505

Om duvån fick hatte

Andersnisse nåt

gå skulle den ligga till förenat.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

16

Andersnisse

3505

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

17

Et gammalt tecken var att om solen bara
sken så länge, att en karl kunde slipa
på en häst Paulsmasse - den 25 januari -
så blev gjordan mycket bra, annars mycket
dålig.

Paulsmasse

Skåne
Göinge
Kivring
1930

Mikael Enerfelt
Varre's

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

3505

bevarat i Sigs. Förakt
ca 65 år i Kivring

18

Födelse

Den som föddes på en torsdag ansågs
skola bli utsatt för mycket ont.

Den som föddes med seppelhuva kunde
dels bli rik, dels utsatt för mycken
olycka.

[Signature]

3505

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

19

"Spöket":

Kluislinge kyrka

År 1884 inträffade ett märkligt "spöke":
 Kluislinge kyrka. Folk som kom förbi kyrkan
~~på söndagen~~. hörde något konstigt ljud där.
 inifrån och man inbillade sig givetvis att
 det var fråga om något spöke. Någon mera
 modig skäl vågade sig på att öppna och då
 mötte hon en kostlig syn: En saggas
 spatserade helt lugnt inne i kyrkan.
 och hon hade busat vill. Givetvis var
 hon utbragd av hon hade då befunnit
 sig i kyrkan flera dagar. Hon hade för-
 skött alla psalmböckerna och noterna och
 försökt sig på att äta detta i stället för
 den mat som inte fanns där. Förklaringen

En detta mysterium var nog så enkel. Klokar-
drängen hade glömt låsa kyrkan på söndagen och
då hade suggan passat på att göra en visit
i kyrkan. Och sedan hade drängen utan att ana
något låst kyrkan varvid suggan blivit inne-
låst.

Man hade mycket roligt åt detta föruenta
spökeri en lång tid /

3505

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

21

De tre särskilt torra åren 1826, 1868, 1899
högg man in årtal och namn för vattenståndets
höjd i en sten mitt i Stölen i Helgeån. Denna
sten ligger mitt för ^{gamla} ursprungliga Stölen, F. V. S.
Hjärnsåskilla missionshus.

3505

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

22

År 1868 hade Helgeins vännenstämman spinkat
så pass att man kunde gå över från landet till
Fästans äng till den sk. Mikels t² i "Hölen" här
vid Knishög.

Det regnade 1 maj och sedan var det färdigt
ändå till ängarna.

År 1888 låg snön ända till midsommars-
afton.